

ویژه

ایران در کانون آخرین سخنرانی بایدن



جو بایدن رئیس جمهور دموکرات آمریکا در آخرین سخنرانی اش درباره سیاست خارجی دولتش که در روزهای پایانی آن به سر می‌برد، از میراث سیاست خارجی خود دفاع کرد و مدعی شد: آمریکا در دولت من قوی تر است. اتحادهای ما قوی تر و دشمنان و رقبای ما ضعیف تر هستند. بایدن درباره ارتقای رهبری آمریکا در دوران ریاست جمهوری خود و فرصت‌هایی را که برای جانشین خود ایجاد کرده است، گفت: از زمانی که من و کامالا (هریس) کار خود را آغاز کردیم، ملت ما در داخل و جهان قوی‌تر شده است. او همچنین مدعی شد: آمریکا امروز توانایی و آمادگی بیشتری نسبت به گذشته دارد. در حالی که رقبا با وضعیت سخت روبرو هستند، ما این وضعیت را پشت سر گذاشته ایم.این دستاوردی است که ما آن را به دولت بعد تحویل می‌دهیم. بایدن ادعا کرد: «بنابراین، با شروع دولت جدید، آمریکا نسبت به این کشورها در موقعیتی اساسا قوی‌تر از چهار سال پیش است.»

ادعاهای ضد ایرانی بایدن

بایدن بدون اشاره جنگ طلبی رژیم اسرائیل و پاسخ تهران به تجاوز این رژیم ادعا کرد: ایران در هر دو حملات خود علیه اسرائیل شکست خورد. قویترین نیروی نیابتی آن در منطقه یعنی حزب‌الله لبنان شکست خورده است، سر میدا ان تاوناسن به توافق بین‌المللی هسته‌ای با ایران موسوم به برجام باز گرده، به تداوم سیاست فشار حداکثری علیه ایران ادامه داد و در سخنانش گفت: «فشار تحریم‌ها علیه ایران را نگه داشتیم». رئیس جمهور آمریکا که در آخرین روزهای دولت خود به سر می‌برد، ادعا کرد: «سامانه‌های پدافند هوایی ایران، در وضعیت نابسامانی قرار دارند.

نیروی اصلی نیابتی آنها، حزب الله، به شدت آسیب دیده است و در حالیکه ما تمایل تهران را برای احیای توافق هسته‌ای ازمؤیدیم، فشار را با تحریم‌ها حفظ کردیم. اکنون وضعیت ایران درحال فروپاشی است و به هر حال ایران ضعیف‌تر از دهه‌های گذشته است.»

استراتژیک

عربستان دنبال غنی‌سازی و تجارت هسته‌ای



«میدل ایست مانیوتور» به نقل از وزیر انرژی عربستان اعلام کرده که این کشور قصد غنی‌سازی اورانیوم و فروش آن را دارد.

این تازنمای خبری تحلیلی به نقل از خبرگزاری «رویترز» عنوان داشت که شاهزاده «عبدالعزیز بن سلمان» وزیر انرژی عربستان اعلام کرد کشورش برنامه دارد تا نهایت تجاری در مورد همه منابع معدنی از جمله اورانیوم را در دستور کار قرار دهد. مقام سعودی فوق در یک کنفرانس در طهران اظهار داشت: ما آن را غنی‌سازی خواهیم کرد، آن را خواهیم فروخت و از آن «کیک زرد» تولید خواهیم کرد. طبق این گزارش، منظور او از «کیک زرد»، تولید یک پودر غلیظ معدنی است که جهت تهیه سوخت اورانیوم برای راکتورهای هسته‌ای استفاده می‌شود. گرچه این ماده نیاز به جابجایی ایمن دارد، اما از نظر تابش پرتو خطرات کمتری را ایجاد می‌کند. میدل ایست مانیوتور افزود: عربستان سعودی دارای یک برنامه هسته‌ای نوپاست و قصد دارد آن را توسعه دهد تا در نهایت غنی‌سازی اورانیوم شود. غنی‌سازی اورانیوم یک اقدام حساس است زیرا می‌تواند در ساخت سلاح‌های هسته‌ای مورد استفاده قرار بگیرد. ریاض اعلام کرده که هدفش در استفاده از انرژی هسته‌ای، متنوع‌سازی منابع انرژی خود است. درحالی که جمهوری اسلامی ایران بارها بر صلح آمیز بودن برنامه‌های هسته‌ای خود تأکید کرده و ازآژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز بر آن مهر تأیید زده‌است اما این پایگاه خبری مدعی شد: هنوز مشخص نیست که جاه‌طلبی‌های هسته‌ای عربستان به کجا ختم خواهد شد. چرا که «محمد بن سلمان» ولیعهد این کشور، در سال ۲۰۱۸ اعلام کرده بود در صورت دستیابی ایران به عنوان رقیب منطقه‌ای به سلاح هسته‌ای، عربستان نیز برنامه سلاح‌های هسته‌ای خود را توسعه خواهد داد.

در پایان این گزارش آمده که امارات متحده عربی، دیگر کشور حوزه خلیج فارس است که نخستین نیروگاه هسته‌ای چندواحدی در جهان عرب را عملیاتی کرده اما با این حال، امارات تعهد داده است که خودش اورانیوم را غنی‌سازی نکند و به بازرآوری سوخت مصرف‌شده نپردازد.

هسته‌ای

برنامه تولید بیست هزار مگاوات برق اتمی

در افق ۱۴۲۰

رئیس سازمان انرژی اتمی با اشاره به برنامه‌ریزی این سازمان برای تولید بیست هزار مگاوات برق اتمی، گفت: سازمان انرژی اتمی ایران مکلف است که توسعه برق اتمی را با شتاب بیشتری دنبال کرده و بتواند سقف ۳۰۰۰ مگاوات را تحقق ببخشد. به گزارش ایرنا، محمد اسلامی- احضر سازمان انرژی اتمی در یک بوشهر گفت: امروز به پاسداشت پنج‌همین سال اقتدار و افتخار آفرینی سازمان انرژی اتمی ایران در پی ثبت یک قاب از اقتدار و افتخار برای ۵۰ سال تلاش هستیم. وی با بیان اینکه سایت نیروگاه شماره یک بوشهر با ظرفیت هزار مگاوات ساعت سال دهم تولید برق خود را پشت سر گذاشته و وارد فاز سال یازدهم شده است، گفت: این نیروگاه با بر اساس ارادمان و حداکثری و بر اساس استانداردها و الزامات ایمنی توسط همکاران اداره و مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد، و طی این ۱۰ سال حدود ۷۰ میلیارد کیلووات ساعت برق به شبکه برق کشور تحویل داده است.

رئیس سازمان انرژی اتمی با اشاره به اینکه این نیروگاه‌های اتمی نیروگاه‌های پاک هستند، گفت: این نیروگاه به عنوان نیروگاهی که دارای انرژی تجدید پذیر است توانسته با جلوگیری از انتشار آلاینده‌ها حدود ۱۰۵ میلیون بشکه نفت را در این مدت صرفه‌جویی کند. این موضوع برای محیط زیست و سلامت انسان‌ها یک امر بسیار مهم است و امروز با هدف گذاری کشورها، برای کرین صفر، نیروگاه‌های اتمی یکی از طرح‌هایی است که می‌تواند کشور را در زمینه انرژی پاک سریع‌تر به مقصد رساند. اسلامی تصریح کرد: واحدهای دوم و سوم نیروگاه هم در دست ساخت است که با پیشرفت مناسب در سال‌های گذشته و فراهم شدن شرایط توانسته به حدود ۱۷ درصد پیشرفت رسد. وی با اشاره به اینکه، سازمان انرژی اتمی طرح ۲۰ هزار مگاوات را برای افق ۱۴۲۰ در سند راهبردی خود و در قانون برنامه توسعه پیش‌بینی کرده است و با جابجایی صورت گرفته و آغاز فعالیت‌های شرکت‌های احداث و بهره‌برداری، اجرای طرح شروع شده و هر کدام در مراحل مختلف پیشرفت قرار دارد. اما شتاب بیشتری نیاز است تا سازمان انرژی اتمی ایران مکلف است که توسعه برق اتمی را با سرعت بیشتری دنبال کرده و بتواند برای تولید انرژی پاک اهداف کمی برنامه‌ر را در زمان بندی مقرر که برای برنامه هفتم به سقف ۳۰۰۰ مگاوات است، تحقق ببخشد.

روزنامه «کامرسانت» چاپ روسیه با انتشار مطلبی با عنوان «مسکو و تهران فرصت می‌کنند که پیش از مراسم تحلیف، سیگنال خود را برای دونالد ترامپ بفروستند» به انتشار تحلیلی درباره سفر رسمی آتی مسعود پزشکیان رئیس جمهوری اسلامی ایران به روسیه و امضای موافقت‌نامه جامع همکاری‌های دو کشور پرداخت.

این روزنامه در تحلیلی به قلم سرگی استروکان نوشت: مسعود پزشکیان رئیس جمهور ایران ۱۷ ژانویه برابر با ۲۸ دی‌ماه ۱۴۰۳ برای مذاکره با ولادیمیر پوتین، همتای روسی خود و امضای موافقت‌نامه جامع مشارکت راهبردی از مسکو دیدن خواهد کرد. به نوشته این روزنامه روس، سند جدید جایگزین قرارداد قدیمی سال ۲۰۰۱ می‌شود و سطح روابط مسکو و تهران را در شرایط مناقشه شدید با غرب، ارتقا می‌دهد. تحلیلگر کامرسانت در ادامه با اشاره به تداوم رویکرد سیاست‌خارجی ایران در دولت چهاردهم نسبت به تقویت روابط با روسیه نوشت: مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور ایران در دیدار با سرگئی شویگو دبیر شورای امنیت روسیه تأکید کرد که دولت جدید این به طور جدی به ارتقای مناسبات با روسیه ادامه خواهد داد.

این روزنامه افزود: در اکتبر ۲۰۲۴ برابر با دوم آبان ۱۴۰۳، مسعود پزشکیان ابراز می‌دواری ایکنس اعلام کرد که در اولین فرصت در تاریخ مورد توافق طرفین، موافقت‌نامه مشارکت راهبردی جامع با روسیه امضا شود. به نوشته این روزنامه، رئیس‌جمهور ایران همچنین از کشورهای بریکس خواست برای مقابله موثر با سیاست‌های سلطه جویانه

یکجانبه ایالات متحده در سراسر جهان و کاهش تاثیر تحریم‌ها بر ایران و روسیه به کار خود ادامه دهند.

تحلیلگر روزنامه کامرسانت افزود: قبل از سنال نو میلادی، هر دو طرف به صراحت اعلام کردند که کار برای توافق بر سر متن معاهده به پایان رسیده و نشست جدید روسیه و ایران در آینده نزدیک برگزار خواهد شد. این روزنامه همچنین نوشت: اگرچه متن این سند هنوز اطلاع‌رسانی نشده است، اما درز و اظهارنظرهایی در مسکو و تهران منتشر شده است که محتوای اصلی آن را بیان می‌کند. از آن جمله، سرگئی لاروف وزیر امور خارجه روسیه به ریانبوتسو گفت:

روزنامه « کامرسانت» بررسی کرد

سیگنال تهران و مسکو همزمان با تحلیف ترامپ



توافق جدید تمایل مسکو و تهران برای همکاری در حوزه‌های امنیتی و دفاعی را تضمین می‌کند؛ البته چنین سند جامعی یک بخش بین‌المللی نیز دارد. از جمله به تقویت همکاری‌ها در راستای منافع صلح و امنیت در سطوح منطقه ای و جهانی توجه ویژه ای دارد و تمایل مسکو و تهران را برای همکاری نزدیکتر در زمینه‌های امنیتی، دفاعی، مبارزه با تروریسم و افراط گرایی و مقابله با بسیاری از چالش‌های دیگر را مورد تأکید قرار می‌دهد.

یک منبع دیپلماتیک ایرانی که به نام وی اشاره نشده نیز به کامرسانت گفت: با توجه به اینکه طی دو سه دهه گذشته ایران و روسیه

توافق جدید تمایل مسکو و تهران برای همکاری در حوزه‌های امنیتی و دفاعی را تضمین می‌کند؛ البته چنین سند جامعی یک بخش بین‌المللی نیز دارد. از جمله به تقویت همکاری‌ها در راستای منافع صلح و امنیت در سطوح منطقه ای و جهانی توجه ویژه ای دارد و تمایل مسکو و تهران را برای همکاری نزدیکتر در زمینه‌های امنیتی، دفاعی، مبارزه با تروریسم و افراط گرایی و مقابله با بسیاری از چالش‌های دیگر را مورد تأکید قرار می‌دهد.

یک منبع دیپلماتیک ایرانی که به نام وی اشاره نشده نیز به کامرسانت گفت: با توجه به اینکه طی دو سه دهه گذشته ایران و روسیه

تلاش ایران و اروپا برای رفع موانع توافق



فاصله گرفته و به‌سوی برداشتن گام‌های عملی در مسیر دیپلماسی و رفع موانع موجود برای مذاکره و توافق حرکت می‌کنند.

ایران پیش از این در قالب هشت دور مذاکرات در وین برای احیای برجام شرکت کرد و حداکثر انعطاف‌پذیری و تعهد خود را در حفظ این توافق نشان داد. اما دولت‌های اروپایی و آمریکا، به‌جای بهره‌برداری از فرصت موجود، با یک محاسبه فروری اغتشاشات داخلی ایران سرمایه‌گذاری کردند و روند دیپلماسی را به بن‌بست کشاندند. در واقع آن‌ها نشان دادند که از اراده حقیقی لازم برای بازگشت طرف‌ها به برجام و انجام تعهداتی که دارند برخوردار نیستند.

در همین چارچوب، جمهوری اسلامی ایران بارها تأکید کرده است که آماده

سخنگوی وزارت امور خارجه تشریح کرد

ناخرسندی صریح تهران از پاریس

سخنگوی وزارت خارجه در ادامه اعلام کرد: روز گذشته سفیر فرانسه به وزارت خارجه احضار شد. درباره میزبانی از گروه‌های تروریستی به آنها تذکر داده شد و اعتراض ایران در این ارتباط به فرانسه ابلاغ شد.تقسیم تروریسم به خوب و بد باعث ترویج قانون‌شکنی در دنیا می‌شود. سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران همچنین در پاسخ به سوال دیگری در مورد آخرین وضعیت پرونده ۲ شهروند ایرانی که چندی پیش در فرانسه کشته شدند نیز اظهار کرد: درباره ۲ شهروند ایرانی به صورت جدی پیگیری هستیم. هنوز اطلاعات کافی درباره اصل موضوع پیدا نکردیم که آیا اتفاق رخ داده ماهیت تروریستی و یا نژادپرستانه داشته است.

منتظرم مقامات امنیتی فرانسه در این ارتباط اظهار نظر کنند، سفارت ایران در فرانسه و همچنین ما در وزارت خارجه در تهران پیگیر این موضوع هستیم.

برگزاری نشست «معنادار» ریاض درباره سوریه

سخنگوی وزارت خارجه در پاسخ به سوالی در مورد اینکه آیا ایران به اجلاس ریاض که در ارتباط با سوریه برگزار شد، دعوت شده بود؟ گفت: این اجلاس در ادامه اجلاس عقیه اردن بود و تعدادی از کشورها در این نشست شرکت کرده بودند، تعداد زیادی از کشورهای نیز در این نشست شرکت نکردند و با دعوت نبودند.

بقالی ادامه داد: ما از هر روندی که به تثبیت اوضاع سوریه، روند ایمن دوره گذار و حفظ حاکمیت ملی سوریه کمک کند، حمایت می‌کنیم.

همانطور که می‌ناید این نشست منجر به بیانه‌ای نشد و این معنا دارد و نشان می‌دهد که کشورهای شرکت کننده نتوانستند به

توافق جدید تمایل مسکو و تهران برای همکاری در حوزه‌های امنیتی و دفاعی را تضمین می‌کند؛ البته چنین سند جامعی یک بخش بین‌المللی نیز دارد. از جمله به تقویت همکاری‌ها در راستای منافع صلح و امنیت در سطوح منطقه ای و جهانی توجه ویژه ای دارد و تمایل مسکو و تهران را برای همکاری نزدیکتر در زمینه‌های امنیتی، دفاعی، مبارزه با تروریسم و افراط گرایی و مقابله با بسیاری از چالش‌های دیگر را مورد تأکید قرار می‌دهد.

یک منبع دیپلماتیک ایرانی که به نام وی اشاره نشده نیز به کامرسانت گفت: با توجه به اینکه طی دو سه دهه گذشته ایران و روسیه

چهارشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۳- ۱۴ رجب ۱۴۴۶- ۱۵ ژانویه ۲۰۲۵- سل بیست و چهارم- شماره ۶۴۵۳

بولیتیک

قدردانی پاکستان

از همکاری‌های ایران

نخست وزیر پاکستان با اشاره به گشایش گذرگاه جدید مرزی با جمهوری اسلامی ایران، این تحول را منجر به توسعه تجارت قانونی بین دو همسایه دانست و گفت: بردان همکاری کشور برادر خود ایران هستیم. به گزارش تلویزیون ملی پاکستان، شهپاز شریف طی سخنانی در جلسه روز سه شنبه کابینه دولت در شهر اسلام‌آباد نسبت به تاسیس گذرگاه جدید مرزی با ایران در نقطه «جدگی – کوهک» ابراز خرسندی کرد. وی افزود: پاکستان از همکاری کشور برادر خود جمهوری اسلامی ایران در این خصوص قدردانی می‌کند زیرا افزایش معابر رسمی بین دو کشور به توسعه تجارت کمک فراوانی می‌کند. نخست وزیر پاکستان تأکید کرد: معتقدیم که با گشایش این گذرگاه، ضمن توسعه تجارت قانونی با ایران می‌توانیم جلوی پدیده قاچاق را نیز بگیریم. به گزارش ایرنا، دولت پاکستان روز دوشنبه دستور نهایی را برای گشایش چهارمین گذرگاه مرزی با جمهوری اسلامی ایران در نقطه جدگی (ایالت بلوچستان) و کوهک (در سیستان و بلوچستان) با هدف تسهیل تجارت مشترک، ایجاد فرصت‌های شغلی و جلوگیری از قاچاق ابلاغ کرد.

یادداشت

استراتژی ایران مقابل محور

ترامپ – نتانیاهو

ادامه از صفحه ۱

به نظر می‌رسد نخستین گام باید در خود ایران که رهبر جبهه مقاومت و مایه دلگرمی اعضای آن است، برداشته شود. تنها راه مقابله با تهدیدات و برنامه‌های مشترک نتانیاهو- ترامپ برای تضعیف ایران و محور مقاومت، ایجاد وحدت و وفای داخلی برای حمایت از کشور و نظام است؛ این وحدت و وفای نیز با شعار و سخنرانی و همایش و با تهدید و ارباب مردم ایجاد نمی‌شود؛ بلکه تنها راه آن راضی نگه داشتن مردم از عملکرد مسئولان است. عمل به وعده‌ها، کنترل تورم و کاهش فشار بر مردم به شیوه منطقی و پایدار، مقابله واقعی و شفاف با فساد اقتصادی، تقلب‌زدن در تخصیص اولویت‌های اساسی کشور و تنگ نکردن عرصه اجتماعی بر شهروندان به ویژه زنان، بی‌طرفی و صداقت رسانه ملی در انعکاس واقعیت‌های داخلی ایران و تحولات جهانی و عزم و هماهنگی همه مسئولان و افراد دارای تربیون برای کمک به منافع ملی و کاهش تنش‌ها و اختلافات هم در عرصه داخلی و هم بین‌المللی، برخی از راهکارهایی هستند که می‌توانند به افزایش سرمایه اجتماعی و وفای داخلی کمک کرده و سبب تقویت موضع ایران در عرصه منطقه ای و جهانی شوند. گام دوم باید تقویت محور محور مقاومت البته با رویکردی جدید باشد؛ در این زمینه وضعیت همه اعضای محور مقاومت یکسان نیست؛ براساس گفته‌های مقامات حاضر در میدان که در روزهای اخیر به طور گسترده در رسانه‌ها منتشر شده است، برخی از بخش‌های محور مقاومت در سال‌های اخیر از اهداف اصلی و اولیه مقاومت فاصله گرفته بودند و تعریف خاص خود را از مقاومت داشتند؛ به طور مشخص در سوریه شاهد رواج فساد اقتصادی، بی توجهی به وضعیت معیشت و رفاه مردم، تمایل بشمار اسد به کشورهای عربی خلیج فارس و عدم همراهی و همدلی با سیاست‌های ایران بودیم.

هر چند لازم بود ایران با دیدن این نشانه‌ها، براساس اصول «هزت، حکمت و مصلحت» قبل از سقوط اسد سیاست جدید خود در مورد سوریه را رونمایی کند، اما حال نیز می‌توان به تحولات سوریه به عنوان یک درس عبرت نگریست و برای اعضای جبهه مقاومت مشخص کرد: از آنجا که «رمدی بودن رمز اصلی در جبهه مقاومت است»، حمایت ایران از آنها تنها تا زمانی ادامه خواهد داشت که برای مقاومت ویژگی مردمی بودن خود را از دست ندهند. در این راستا، آن دسته از گروه‌های مقاومت که از حمایت و پشتیبانی گسترده مردمی برخوردارند، باید مورد حمایت قرار بگیرند و البته نحوه فعالیت و عملکرد آنها باید طبق خواست مردم ایران باشد.

گام سوم بهره گرفتن از اختلاف کشورهای اروپایی با آمریکا ترامپ است؛ هر چند مقامات اروپایی بعد از مشخص شدن نتایج انتخابات آمریکا تلاش کرده‌اند به نحوی خود را با سیاست‌ها و مواضع دولت جدید آمریکا وفق دهند، اما کشورهای عربی ریاست جمهوری ترامپ نشان می‌دهد بسیاری از مقامات اروپایی و البته مقامات سایر کشورها، ملی گرایی خودخواهانه وی را تاب نمی‌آورند و می‌کوشند به گونه‌ای تک روی‌های دولت ترامپ را خنثی کنند. اینجا همان گریزگاهی است که ایران می‌تواند از آن بهره ببرد و با ایجاد شکاف در جبهه کشورهای غربی از سطح فشارها بر خود و جبهه مقاومت بکاهد. البته این استراتژی در دوره اول ریاست جمهوری ترامپ نیز توسط مقامات وقت دولت ایران به کار گرفته شد و به جای توانست کشایش‌ها برای کشورمان ایجاد کند، اما راه حل بلند مدت با اثرگذاری گسترده نبود؛ چرا که مشخص شد کشورهای اروپایی اراده و امکانات کافی برای مدیریت مسائل جهانی بدون حمایت آمریکا را ندارند. بنابراین لازم است از درس‌ها و تجربیات گذشته بیاموزیم و بدون توهم و آرمانگرایی بی‌بستوانه، به فکر تحقق منافع ملی کشور، رفع تحریم‌ها و کاهش فشار بر مردم ایران و اعضای جبهه مقاومت از راه‌های عملیاتی و ممکن باشیم.

در این راستا، استراتژی کلیدی ایران باید پیدا کردن راه حلی برای مهار ترامپ و دور کردن وی از دشمنی سا ایران و همراهی با نتانیاهو باشد؛ در موقعیت کنونی همانگونه که ایران برای رفع تحریم‌ها و کاهش مشکلات خود به همراهی آمریکا نیاز دارد، ترامپ نیز در دوره دوم ریاست جمهوری خود به دنبال ایفای نقش سوبرمن و حلال مشکلات است و اشتیاق فراوانی دارد که نشان دهد می‌تواند بحران‌های منطقه‌ای و جهانی را حل و فصل کند. شخصیت تاجر پیشه و اهل معامله و البته خود بزرگ بین او نیز این امکان را برای دیپلمات‌های کارکشته ایرانی فراهم می‌کند تا با گونه‌ای بازی با کلمات و هنر مذاکره، رگ خواب او را به دست آورده و توازی بین اهداف و منافع ایران و خواسته‌ها و تمایلات او ایجاد کنند. نزدیک ضمن پایان موعد برجام کار برنده‌ای در این مسیر است؛ ضمن اینکه عدم تمایل ترامپ برای ورود به جنگ جدید و یا افزایش تنش‌ها در خاورمیانه راه او را از نتانیاهو جدا می‌کند، با این وجود لابی صهیونیستی قوی در آمریکا تمام تلاش خود برای تحریک ترامپ بر علیه ایران را خواهد کرد. در نهایت باید گفت تجدید قوای ایران و جبهه مقاومت جز از طریق مهار نتانیاهو و ترامپ، ایجاد شکاف و اختلاف بین این دو، آرام‌سازی فضا، کاهش تنش‌ها و ایجاد رونسق اقتصادی در منطقه امکانپذیر نیست و همین نشان دهنده این است که بعد از مدت‌ها جنگ و خونریزی در میدان، دیپلماسی باید بار دیگر هنر خود را نشان دهد.